

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dei Immortalis In Corpore Mortali Patientis Historia

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1694

Prologus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49178](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49178)

SACROSANCTÆ
DE
CHRISTO
PATIENTE
HISTORIÆ

PROLOGVS.

PASSIO D. N. JESU CHRISTI
 terribilium omnium terribilissimum dæ-
 monibus, optabilium omnium optabilissi-
 mum Hominibus, mirabilium omnium mira-
 bilissimum Angelis, cum sit mysterium omni-
 um mysteriorum quæ sunt, fuerunt, erunt, di-
 gnitate primum, charitate summum, utilitate
 maximum, stupore & horrore, omni ex parte
 immensum; seu spectas personam quæ patitur,
 seu illos, pro quibus patitur, ut tantum hoc argu-
 mentum, & ego pro dignitate cum salutis fru-
 ctu appositè exponam, & vos cum pietatis sen-
 su utiliter expendatis, præmittam hic quoddam
 totius argumenti tractandi præiudium. Quia
 ante omne opus debet præfigi illius operis finis,
 qui licet sit ultimus in executione, est tamen pri-
 mus in intentione, antequàm hoc opus grande
 aggrediamur, quod (ut loquar cum D. Chryso-
 logo) *stupent Angeli, miratur cælum, pavet terra,*
caro non fert, auditus non capit, non attingit mens, non
potest sustinere creatura, aestimare nõ sufficit, credere per-
timescit. Antequàm, inquam, hoc inæstimabile
 Sacramentum explicare auspiciemur, & mihi di-
 cendi, & vobis audiendi, certus aliquis præfi-
 gendus

Serm. 78

A

gendus

Finis a-
liquis
in Me-
ditatio-
ne pas-
sionis
præfi-
gendus

2. Co-
rinth. 5.
15.

Gal. 2.

20.

Ioan. 14.

10.

Ioan. 1.

gendus est finis. Quod ad me attinet; hic unus, nec alius mihi erit finis, ad quem velut ad scopum referentur omnia mea, labor, cura, sollicitudo, vox, latera, verba, conatus, studia, contentio omnis, & corporis, & animi; ut primum animum meum, tum omnium, quos habiturus sum, auditorum, reducam ad illum, qui eos sua potentia procreavit, bonitate servavit, charitate redemit, JESUM Christum. Hic finis est meus; vester autem quis erit? nescio quem vobis præfigeris finem, scio tamen quem oporteret vos præfigere, qui & mihi, & vobis omnibus debet esse communis. Quis ille? quem expressit is, qui non prædicabat nisi JESUM, & hunc crucifixum, D. Paulus: hic ad Corinthios scribens: *pro omnibus mortuus est Christus, ut qui vivunt, non sibi vivant, sed ei, qui pro ipsis mortuus est.* Hic debet esse finis primus, unus, meus, vester omnium qui hoc loco, audituri Christi patientis historiam conveniemus: *ut, qui vivunt, sibi non vivant, &c.* ut quisque possit dicere cum Paulo, *vivo ego, jam non ego, vivit verò in me Christus:* non amplius in me vivit mundus: quia licet sum in mundo, tamen *ego non sum de mundo:* non amplius vivit in me caro, postquam *verbum in caro factum est:* non amplius in me vivunt quæ sunt carnis, & mundi, superbia, invidia, luxuria, avaritia; nulla jam vivunt in me vitia mundi, vivunt verò in me virtutes Christi: castitas, humilitas, mansuetudo, patientia, modestia, temperantia, justitia; vivit Christus in lingua meâ, vivit in manibus, in oculis, in auribus, in mente, in voluntate, in toto corpore, in totâ animâ; totum spirant præcordia Christum: quia quidquid ago, dico, cogito, volo, video, audio, lego, sentio, est propter Christum, Christus suæ gratiæ

gratiæ quasi animæ motibus me agit ad omne bonum, & ad omnes vitales virtutum actiones. Hic finis est cur Christus est passus, hic debet esse & finis omnium, qui audiunt pœnas Christi patientis. Hunc in finem si animum intendamus, & ad eum viribus omnibus contendamus, tum demum quilibet cum Christo dolente dolebit, cum flente flebit, cum timente timebit: tunc animus laxabit habenas omnibus affectibus; amoris, odii, spei, timoris, tristitiæ, gaudii: tunc flebunt oculi, plangent manus, plorabit lingua, suspirabit pectus, conteretur cor, ardebit voluntas, illustrabitur intellectus, turbabitur spiritus, pavescet animus, stupefiet mens, contremiscent artus, trepidabunt membra, ebulliet sanguis, totus denique commovebitur homo, dum audiet, quæ, & quanta passus est pro homine, DEUS homo. Deinde ut uberiori cum spiritus quæstu, hoc crucientum arcanum percipiatur, necesse est, ut quisque sibi, quia certum, persuadeat firmiter, & sibi imprimat fortiter, quidquid Christus passus est pro omnibus, id passum pro singulis: adeo ut illud beneficium redemptionis, quod toti humano generi est commune, sit cuilibet singulare: ut quisquis in hac coronâ est præsens, non vanè, sed verè cū Paulo possit gloriari: *In fide vivo Filii DEI, qui dilexit me: & tradidit semetipsum pro me*: licet Filius DEI cū esset in sinu Patris, ab æterno cognovisset, & prævidisset, non futuros plures homines, quàm nos qui hic sumus in hoc templo congregari, eadem fuisset passus pro hoc tam exiguo grege, quæ pro toto hominum genere. Hoc certò credere, est se ad amorem Christi cogere. Imò ut non tantum tibi extorqueas amorem erga Christum, sed & dolorem propter

*Christus
passus est
ut pro
omnibus,
sic pro
singulis.*

*Gal. 2.
20.*

Christus nō
tantum
passus
est pro
nobis,
sed à
nobis.

Christus idē
qui pro
nobis
passus
Jeroso-
lymæ
est in
Eucha-
ristia.
Ser. 177.

Christum, & illud, quia non minus certum, certissimè crede, Christum non modò passum esse propter te, sed per te. Idem qui commisisti culpam, intulisti & pœnam. Quare quidquid criminis commiserunt, vel Judas qui eum prodidit, vel miles qui ligavit, vel Caiphas qui accusavit, vel Pilatus qui condemnavit, vel Herodes qui illudit, vel Romanus qui crucifixit; horum omnium criminum, quia auctor es & reus. Hæ manus, illi manus iniecerunt, & vinxerunt, hi lacerti illum flagellârunt, hi digiti spineum serutum illi contexuerunt, hæc lingua condemnavit, hoc os in illum expuit, hi pedes sanguinem ejus conculcaverunt. Postremum quod hic ad majorem meritorum requiritur cumulum, illud est, ut quisque certò credat, & verè, ut oportet, sibi persuadeat, quidquid hic dicturus sum, non tantum dici de Christo, sed coram Christo. Adest hic in arâ, qui ab annis 1600. & qui excurrunt, passus est Jerosolymæ. Itaque omnium ora, atque oculi, sed multò maximè animi convertantur ad Christum in arâ præsentem. Ille & me audit, & vos spectat, & quid ejus causâ acturi sitis, expectat, & quid cogitatis, intelligit, & quid optatis, percipit: ut qui teste D. Chrysologo, *Videt abdita terrarum, qui cordis intuetur occulta, cui omnia sunt nuda, quæ recta sunt omnibus.* Ad sunt ergo illi ipsissimi isti oculi, quibus *lachrymatus est IESVS*: quibus cum respiceret Petrum, fleuit amarè: illi oculi, ut oculi nostri deducant exitus aquarum, in nos sunt intenti. Ibi sunt pedes, quibus currendo pervicos & castella, te ovem perditam quæ sivit. Ibi sunt manus, trabalibus pro te clavis terebratæ, & cruci affixæ; illæ nunc ad te extenduntur, ut à cæno vitiorum te eripiat, & de stercore

stercore erigat. Ibi est lingua illa, quæ eructavit
 tot verba vite aeternæ. Nunc aperit os suum, ut tibi *Ioan. 6.*
 loquatur ad cor. Totus nobis hic adest JESUS, *67.*
 ut hoc loco, & hæc horâ se totum nobis exhi-
 beat JESUM. Si ambigitis, an hic adsit, audite ip-
 sum loquentem per os Isaïæ, quod ipsum jam lo-
 quitur ore suo: *Ego ipse qui loquebar, ecce adsum. Isa. 9.*
Ego ipse, qui ante 1600. annos, & qui supersunt,
 propter vos homines, & propter vestram salu-
 tem descendi de cælo, & incarnatus sum de Spi-
 ritu sancto, & homo factus sum, *Ecce adsum: ego*
ipse, qui pro vobis Jerosolymæ à Juda proditus, à
 militibus vinctus, à Judæis accusatus, à Caipha
 condemnatus, à Pilato flagellatus, à militibus
 crucifixus fui, *Ecce adsum: ego ipse, qui post in-*
 credibilia in te collata beneficia, post innumera-
 bilia propter te tolerata supplicia, post 33. anno-
 rum immensos labores, post trium horarum in
 cruce immanes pœnas inclinato capite tradidi
 spiritum, *ecce adsum. Adsum, ut sim dux erranti,*
 lux caliganti, robur deficienti, panis esurienti,
 fons sitienti, vita morienti, salus pereunti. *Ecce*
adsum ut illustrem intellectum, reficiam memo-
 riam, inflammem voluntatem, corroborem spi-
 ritum, expiem conscientiam, innovem animum. *Matt. 11.*
Adsum raucis præ clamore faucibus invitans, ve-
nite ad me omnes qui laboratis & onerati estis, & ego
reficiam vos. Quæ cum ita sint, cum hic adsit inter
 omnia princeps argumentum fidei, hic vires o-
 mnes exere, Fides! tu inquam Fides, nobis in sa-
 cro sancto Baptismatis fonte per Spiritum san-
 ctum infusa, quantum potes, tantum aude. Si au-
 des credere, poteris credendo nihil non obtine-
 re; crede non mihi sed Veritati: *Si potes credere, Marc. 9.*
omnia possible sunt credenti. O si possim hoc à te, 29.

Matt. 16.

Isa. 60.

Ioan. 15.

Apoc. 11.

Opus
Spiritus
S. ope ad
omne o-
pus ho-
minum.

1. Cor.

12. 3.

Rom. 8.

15.

quisquis hic ades, impetrate, ut credas Christum hic presentem eadem fide, quam Petrus, cum hæc enuntiaret; *tu es Christus Filius DEI vivi*: hoc si nunc ita credas, *tunc mirabitur, & dilatabitur cor tuum*: tunc sperabis, amabis, dolebis, flebis, irasceris, misereberis, supirabis, ardebis, denique omnibus velificaberis affectibus. Quid dubitatis modicæ fidei? credite, adest Veritas: confidite, adest Misericordia: sperate, adest Potentia: audete, adest Fortitudo: timete, adest Justitia: amate, adest Bonitas: adorete, adest Majestas: sed quia tu dixisti: *sine me nihil potestis facere*, unum jam nobis necessarium est, ad te confugere. O Christe, qui dixisti, *ego sum α, & ω, principium & finis*: hodie nobis principium dicendi est de te, finis erit, propter te, ut sine fine vivamus in te. Sed frustra intendimus nos illum tam arduum finem, videlicet, tibi soli vivere, qui es principium omnis vitæ, nisi mittas e cælo ad nos, & immitas in nos illum Spiritum, quem tu cum Patre ab æterno spirasti, & per quem in tempore, dum conceptus es, cœpisti ipse spirare; es enim conceptus de Spiritu sancto. Nam teste tuo servo Paulo, *nemo potest dicere, Dominus IESVS, nisi in Spiritu sancto*. Si non possit te os nominare, multo minus poterit te cor amare sine Spiritu sancto. Ad te ergo ô sancte Spiritus, qui à Patre, Filioque procedis, cum fiducia accedimus; & ut excusso spiritu servitutis, accipiamus *Spiritum adoptionis filiorum*, veni sancte Spiritus. Ecce tenebræ sunt super universam terram, sumus omnes filii tenebrarum, ut ergo abicientes opera tenebrarum, induamur arma lucis, ut fiat in nobis lux, *veni sancte Spiritus, & emitte cœlitus lucis tue radium*. Ecce sine te torpemus, jacemus, frigemus; ut autem

tem

rem sumus Spiritu ferventes, & serviamus in novitate Spiritus, ut renovemur spiritu mentis nostræ, ut fiamus cum Christo unum corpus, & unus Spiritus: veni sancte Spiritus. Quia sine tuo numine, nihil est in homine: nihil est gratiæ in animo unde mereatur, nihil est virium in corpore, unde operetur, nihil est vitæ in toto homine, unde moveatur, sine tuo Numine. Expectat te memoria, ut possit meminisse eorum, quæ passus est IESUS: expectat te intellectus, ut à te illuminatus, cognoscat, quanta passus sit Christus: expectat te voluntas, ut accendatur illo igne, quem venit in terras mittere Christus. Ergo veni sancte Spiritus, ut repleamur omnes Spiritu sancto, ut te veniente ad nos, nos quoque perveniamus ad illum, à quo tu processisti, IESUM Christum Dominum nostrum.

S C E N A

C H R I S T I

P A T I E N T I S

I N H O R T O.

§. I.

Iter ad Hortum.

Auxilio æterni Patris, qui in principio creavit Cælum & terram; favore DEI Filii, cui data est omnis potestas in cælo & in terra: gratia Spiritus S. qui replevit orbem terrarum, & qui, ut spero, datus est nobis per illum, qui tradidit semetipsum pro nobis, ordior magnum illud opus; hoc est, DEI immortalis in corpore mortali patientis tragediam: & inde incipio de eo loqui, unde & Christus cœpit pro nobis pati. De quo ita Evangelista: Hymno dicto, egressus est IESVS cum discipulis suis.

Gen. I.

Matt. 28.

Sap. I. 4

Matt. 26.